ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1977

Vyhlásené: 28.03.1977 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

23

VYHLÁŠKA
Ministerstva lesného a vodného hospodárstva Slovenskej socialistickej republiky

z 1. marca 1977

o ochrane akosti povrchových a podzemných vôd

Ministerstvo vodného a lesného hospodárstva Slovenskej socialistickej republiky ustanovuje po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy podľa § 25 ods. 4 a po dohode s Ministerstvom vnútra Slovenskej socialistickej republiky a Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky podľa § 26 ods. 3 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon):

§ 1
Látky ohrozujúce akosť alebo zdravotnú nezávadnosť vôd

(1) Povrchové a podzemné vody treba chrániť pred znehodnocovaním nielen odpadovými vodami, ale aj inými látkami, ktoré môžu ohroziť ich akosť alebo zdravotnú nezávadnosť (ďalej len "škodlivé látky"). Ak nie sú súčasťou odpadových vôd v rozsahu povoleného nakladania s vodami, sú škodlivými látkami:

a) ropné látky - uhľovodíky a ich zmesi,[1])

b) jedy a iné látky škodlivé zdraviu,[2])

c) žieraviny, rádioaktívne žiariče a rádioaktívne odpady,[3])

d) silážne šťavy,

e) priemyselné a organické hnojivá a ich tekuté zložky, aeróbne stabilizované komposty,

f) prípravky na ochranu rastlín a na ničenie škodcov a rastlín,

g) tuhé a tekuté odpady v priemysle výživy, tuhé odpady v spotrebnom priemysle a v strojárskom priemysle odpady:

   1. z povrchových úprav kovov (chemikálie na prípravu funkčných kúpeľov, všetky kontaminované kúpele a tuhé odpady z ich čistenia a regenerácie),

   2. z tepelného zošľachťovania kovov (soli používané pri kalení a odpady po ich použití),

   3. z nekonvenčných technológií obrábania a tvárnenia (elektronické a chemické obrábanie),

   4. zo spracovania kovov obsahujúcich zvyšky olejov,

h) koncentrované chromočiniace kúpele,

i) kaly alebo tuhé znečistené látky a odpady všetkého druhu, ktoré vznikli

   1. pri zbere a zvoze odpadov z domácností, nemocníc a pod.,

   2. pri čistení skladovacích nádrží, prepravných prostriedkov, manipulačných plôch a vozoviek znečistených ropnými látkami,

3. pri odstraňovaní škváry, popolčeka a pod.,
4. pri ťažbe a úprave nerastných surovín.

j) iné rozpustné voľne skladované látky, najmä posýpacie soli.

(2) S použitými obalmi škodlivých látok sa zaobchádza ako so škodlivými látkami.

Podmienky, za ktorých možno zaobchádzať so škodlivými látkami

§ 2

(1) Za používateľa škodlivých látok sa považuje každý, kto s nimi zaobchádza, t. j. kto ich ťaží, skladuje, spracúva, dopravuje alebo inak s nimi nakladá.

(2) Používateľ škodlivých látok je povinný spravovať sa ustanovením § 25 vodného zákona, ako aj plniť povinnosti ustanovené touto vyhláškou.

§ 3

(1) Používateľ škodlivých látok je povinný urobiť opatrenia na ochranu akosti alebo zdravotnej nezávadnosti povrchových alebo podzemných vôd (ďalej len „akosť vôd“); takýmito opatreniami sú opatrenia primerané druhu škodlivej látky, a to:

a) umiestnenie zariadení, v ktorých sa škodlivé látky používajú, zachytávajú, skladujú, spracúvajú alebo dopravujú, tak, aby sa zabránilo neželateľnému úniku škodlivých látok do pôdy alebo ich neželateľnému zmiešaniu s odpadovými alebo zrážkovými vodami,

b) zabezpečovanie ochrany akosti vôd pri príprave a realizácii investícií,

c) používanie takých zariadení, prípadne spôsob pri zaobchádzaní so škodlivými látkami, ktoré sú vhodné i z hľadiska ochrany akosti vôd,

d) pravidelné kontroly skladov a skládok, ako aj skúšanie tesnosti potrubí alebo nádrží určených na skladovanie a prostriedkov na dopravu škodlivých látok, vrátane včasných opráv; sklady musia byť zabezpečené nepriepustnou úpravou proti úniku škodlivých látok do podzemných vôd,[1])

e) vybudovanie zodpovedajúceho kontrolného systému na zisťovanie úniku škodlivých látok,

f) oboznámenie sa s podmienkami určenými osobitnými predpismi na zaobchádzanie so škodlivými látkami z hľadiska ochrany akosti vôd, prípadne aj s bezpečnostnými predpismi,[4]) ako aj s povinnosťami pri zneškodňovaní havarijného zhoršenia a pri odstraňovaní jeho škodlivých následkov.

(2) Ak používateľ škodlivých látok zaobchádza s týmito látkami vo väčšom rozsahu alebo ak zaobchádzanie s nimi je spojené so zvýšeným nebezpečenstvom, má používateľ škodlivých látok povinnosť urobiť okrem opatrení uvedených v odseku 1 ešte tieto ďalšie opatrenia:

a) vypracovať plán opatrení pre prípady havarijného zhoršenia vôd (ďalej len „plán havarijných opatrení“) a predložiť ho na schválenie príslušnému vodohospodárskemu orgánu;[5]) ak sa plán havarijných opatrení dotýka vodného toku, prerokuje ho používateľ škodlivých látok pred predložením so správcom vodného toku, ktorému tiež odovzdá jedno vyhotovenie plánu havarijných opatrení,

b) pripraviť špeciálne prístroje a prostriedky na zneškodnenie havarijného zhoršenia, ako aj na odstránenie jeho škodlivých následkov a na tento cieľ odborne vyškoliť príslušných pracovníkov,

c) viesť záznamy o vykonaných opatreniach.

(3) Vodohospodársky orgán môže opatrenia podľa odseku 1 a 2 uložiť aj rozhodnutím.[6])

§ 4

Používateľ škodlivých látok je povinný pri vykonávaní opatrení podľa § 3 dbať na pokyny vodohospodárskeho orgánu, prípadne orgánu hygienickej služby a oznamovať im vykonanie týchto opatrení.

§ 5

Vodohospodársky orgán môže pri použití škodlivých látok okrem ropných látok povoliť výnimku zo všeobecnej povinnosti uvedenej v § 25 ods. 1 vodného zákona, a to v nevyhnutnej miere, na obmedzený čas a za predpokladu, že budú použité:

a) na úpravu a udržiavanie vodného toku,

b) na kŕmenie rýb a hnojenie vôd na zvýšenie úživnosti,

c) zo zdravotných dôvodov, napríklad pri použití dezinfekčných prostriedkov v povrchových vodách v oblasti rekreácie,

d) na úpravu vôd na určité spôsoby používania, napríklad zrážanie anorganických živín priamo vo vodnom toku,

e) na odstránenie neželateľnej flóry alebo fauny vo vodnom toku,

f) ako indikátorové látky pri meraní.

Havarijné zhoršenie akosti vôd

§ 6

Havarijným zhoršením akosti vôd (ďalej len „havárie“) je mimoriadne závažné zhoršenie, prípadne mimoriadne závažné ohrozenie akosti vôd. Mimoriadne závažné zhoršenie akosti vôd je spravidla náhle, nepredvídané a prejavuje sa najmä závadným zafarbením, zápachom, vytvorením usadenín, tukovým povlakom alebo penou, prípadne mimoriadnym hynutím rýb. Za mimoriadne závažné ohrozenie akosti vôd sa považuje ohrozenie, ktoré vzniklo neovládateľným vniknutím škodlivých látok, prípadne odpadových vôd v akosti alebo množstve, ktoré môže spôsobiť haváriu, do prostredia súvisiaceho s povrchovou alebo podzemnou vodou. Ďalej sa za mimoriadne závažné ohrozenie akosti vôd považujú prípady technických porúch a chýb, ktoré takému vniknutiu predchádzajú, a prípady úniku ropných látok zo zariadení na ich zachytávanie, skladovanie, dopravu a odkladanie.

§ 7

Za haváriu sa vždy považujú prípady zhoršenia alebo ohrozenia akosti vôd ropnými látkami, prípadne rádioaktívnymi žiaričmi a rádioaktívnymi odpadmi, ako aj prípady zhoršenia alebo ohrozenia akosti vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ochranných pásmach alebo na vodárenských tokoch a v ich povodiach. O haváriu nejde v tých prípadoch, ak vzhľadom na rozsah a miesto úniku je vylúčené nebezpečenstvo vniknutia škodlivých látok do povrchových alebo podzemných vôd.

Hlásenie havárie

§ 8

(1) Haváriu hlási pôvodca havárie alebo ten, kto ju zistí, najvhodnejším a najrýchlejším spôsobom podľa miestnych pomerov, napríklad osobne, telefonicky, telegraficky alebo písomne.[7])

(2) Pôvodca havárie alebo ten, kto ju zistil, hlási haváriu okresnému národnému výboru a v Bratislave Národnému výboru hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy, v

územnom obvode ktorého sa havária alebo jej znaky zistili, a pri ohrození akosti vôd v súvislosti s porušením kanalizačného poriadku aj správcovi verejnej kanalizácie; občan môže hlásiť haváriu najbližšiemu útvaru Verejnej bezpečnosti. Tieto útvary odovzdávajú prijaté hlásenie neodkladne príslušnému Národnému výboru alebo v Bratislave Národnému výboru hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy; pritom postupujú podľa príslušných predpisov.[8])

§ 9

(1) Hlásenie o havárii na hraničnom toku odovzdá okresný národný výbor krajskému národnému výboru a Ministerstvu lesného a vodného hospodárstva Slovenskej socialistickej republiky.

(2) O havárii presahujúcej územný obvod okresného národného výboru alebo jeho možnosti a o havárii, ktorej škodlivé následky sa môžu prejaviť mimo územia Slovenskej socialistickej republiky, je okresný národný výbor povinný podať správu príslušnému krajskému národnému výboru; pri havárii mimoriadneho rozsahu na hraničnom toku podá správu krajský národný výbor Ministerstvu lesného a vodného hospodárstva Slovenskej socialistickej republiky.

(3) Ustanovením odseku 2 nie je dotknutá povinnosť krajských národných výborov robiť v prípadoch, ak havária presahuje územný obvod okresného národného výboru alebo jeho možnosti, opatrenia, ktoré by inak prislúchali okresnému národnému výboru.

§ 10

(1) Okresný národný výbor a v Bratislave Národný výbor hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy, prípadne pri havárii na hraničnom toku krajský národný výbor (ďalej len „príslušný národný výbor“) hlási haváriu orgánom a organizáciám, ktoré môžu prispieť k zneškodneniu havárie a k odstráneniu jej škodlivých následkov, a ak ide o haváriu na vodnom toku alebo o haváriu, ktorou môže byť vodný tok postihnutý, aj správcovi vodného toku; pri hlásení oznámi, či bude vyžadovať spoluprácu a či je známy pôvodca havárie.

(2) Súčasne príslušný národný výbor upovedomí o havárii organizácie, ktoré budú dotknuté v práve nakladať s vodami, a pri havárii v ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov Inšpektorát kúpeľov a žriediel na Ministerstve zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky. Podľa potreby zabezpečí, aby národné výbory, v územnom obvode ktorých sa môžu škodlivé následky prejaviť, zverejnili vznik havárie.

§ 11

Ak táto vyhláška neustanovuje inak, postupuje sa pri hlásení a zneškodňovaní havárie mimoriadneho rozsahu,[9]) ako aj pri odstraňovaní jej škodlivých následkov obdobne ako pri havárii, pričom platí pri zabraňovaní škodlivým následkom havárie primerane ustanovenie § 42 ods. 2 vodného zákona.

Zneškodňovanie havárie a odstraňovanie jej škodlivých následkov

§ 12

(1) Používateľ škodlivých látok, ako aj ten, kto nakladá s vodami, ak u neho došlo k havárii (ďalej len „pôvodca havárie“), je povinný urobiť jednak bezprostredné opatrenia na zneškodnenie havárie, ako aj opatrenia na odstránenie jej škodlivých následkov.

(2) Bezprostredným opatrením na zneškodňovanie havárie je najmä:

a) neodkladné hlásenie havárie,

b) čo najrýchlejšie odstránenie príčin havárie,

c) zabránenie vzniku škodlivých následkov havárie alebo aspoň ich zmiernenie tak, aby boli čo najmenšie.

(3) Opatrením na odstránenie škodlivých následkov havárie je najmä:

a) likvidácia uniknutých škodlivých látok,

b) sledovanie akosti ohrozenej podzemnej vody, ak je nebezpečenstvo prieniku škodlivých látok do zeme,

c) uvedenie zasiahnutého miesta, ak je to možné, do pôvodného stavu.

§ 13

(1) Pri vykonávaní opatrení podľa § 12 ods. 2 a 3 spravuje sa pôvodca havárie plánom havarijných opatrení, prípadne pokynmi vodohospodárskeho orgánu; tomuto vodohospodárskemu orgánu je povinný odovzdať zápis o havárii a o vykonaných opatreniach.

(2) Pôvodca havárie je povinný pri vykonávaní týchto opatrení spolupracovať s orgánmi a organizáciami v rozsahu ustanovenom v § 15 až 22.

Spolupráca orgánov a organizácií

§ 14

(1) Pri zneškodňovaní havárie a pri odstraňovaní jej škodlivých následkov je vodohospodársky orgán oprávnený vyžadovať spoluprácu orgánov a organizácií.

(2) V rámci spolupráce orgánov a organizácií môže vodohospodársky orgán ustanoviť z ich zástupcov pracovnú skupinu.

(3) Orgány a organizácie, ktorým príslušný národný výbor podľa § 10 haváriu hlásil a ktorých spoluprácu si vyžiadal, sú povinné spolupracovať pri zneškodňovaní havárie a pri odstraňovaní jej škodlivých následkov, najmä sú povinné určiť na požiadanie vodohospodárskeho orgánu svojho zástupcu v pracovnej skupine.

(4) Rozsah spolupráce orgánov a organizácií sa spravuje pôsobnosťou alebo príslušnosťou orgánov a organizácií, prípadne je vymedzený v § 15 až 22.

§ 15

(1) Vodohospodársky orgán riadi spoluprácu orgánov a organizácií podľa svojho plánu havarijných opatrení spracovaného v spolupráci so Slovenskou vodohospodárskou inšpekciou, s orgánmi hygienickej služby a verejnými požiarnymi útvarmi, prípadne ďalšími orgánmi; ak nie je pôvodca havárie známy, riadi aj vlastné zneškodňovanie havárie a odstraňovanie jej škodlivých následkov.

(2) Za členov pracovnej skupiny určí vodohospodársky orgán spravidla okresného hygienika, správcu vodného toku, na ktorom došlo k havárii, prípadne správcu vodohospodársky významného vodného toku, v povodí ktorého došlo k havárii, a ak je známy, aj pôvodcu havárie; podľa potreby môžu byť za členov určení aj zástupcovia Inšpektorátu kúpeľov a žriediel na Ministerstve zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky, Slovenského rybárskeho zväzu, prípadne organizácie štátneho rybárstva a Štátnej veterinárnej služby a rastlinno-lekárskej služby, ako aj inšpekcie požiarnej ochrany národného výboru a útvaru Verejnej bezpečnosti, v územnom obvode ktorého sa havária zistila, a orgánov vykonávajúcich dozor podľa osobitných predpisov nad

technickými zariadeniami, ktoré boli príčinou havárie; členom pracovnej skupiny je vždy aj zástupca Slovenskej vodohospodárskej inšpekcie.

§ 16

Ak vodohospodársky orgán vytvoril pracovnú skupinu, táto skupina v rámci spolupráce orgánov a organizácií

a) posúdi haváriu a jej vplyv na vodný tok, prípadne na podzemné vody,

b) vykoná obhliadku miesta a overí pôvodcu havárie,

c) preskúma bezprostredné opatrenia na zneškodnenie havárie,

d) navrhne postup a opatrenia pri zneškodňovaní havárie a pri odstraňovaní jej škodlivých následkov,

e) skontroluje plnenie opatrení podľa plánu havarijných opatrení alebo uložených pôvodcovi havárie v súvislosti s haváriou, prípadne orgánom a organizáciám v rámci spolupráce,

f) vypracuje konečnú správu o havárii.

§ 17

Slovenská vodohospodárska inšpekcia v rámci spolupráce orgánov a organizácií

a) vykonáva odborné vodohospodárske prešetrenie príčin havárie a zisťuje pôvodcu havárie,

b) navrhuje spôsob odstraňovania škodlivých následkov havárie a preventívne opatrenia na zamedzenie vzniku obdobnej havárie,

c) kontroluje vykonané opatrenia.

§ 18

Okresný hygienik v rámci spolupráce orgánov a organizácií vydáva opatrenia na ochranu zdravých životných podmienok[10]) a kontroluje ich dodržiavanie; pritom sleduje aj zdravotnú nezávadnosť vody určenej na zabezpečenie núdzového zásobovania obyvateľstva podľa § 16 ods. 2 vodného zákona.

§ 19

Správca vodného toku v rámci spolupráce orgánov a organizácií

a) zabezpečuje na vodnom toku a na jeho brehoch opatrenia na zachytenie a odstránenie škodlivých látok, ktoré spôsobili haváriu,

b) na odstránenie škodlivých následkov havárie na vodohospodárskych dielach, ktoré spravuje, navrhuje a vykonáva mimoriadne manipulácie, prípadne dáva pokyny na mimoriadnu manipuláciu s vodohospodárskymi dielami ich užívateľom,

c) v nevyhnutných prípadoch sám odstraňuje uhynuté ryby, inak iba za účasti organizácie, ktorá rybársky obhospodaruje haváriou postihnutý úsek vodného toku.

§ 20

Správca vodohospodársky významného vodného toku okrem spolupráce, ktorú poskytuje ako správca vodného toku,

a) vypracuje plán telekomunikačného spojenia na ciele oznamovania havárie a spolupráce orgánov a organizácií pri jej zneškodňovaní,

b) zabezpečuje potrebné vecné prostriedky a zariadenia na zneškodňovanie havárie a odstraňovanie jej škodlivých následkov na vodných tokoch,

c) vykonáva prieskum čistoty vôd, odber vzoriek vody a potrebné rozbory.

§ 21

Jednotky požiarnej ochrany v rámci svojich možností a technického vybavenia pomáhajú pri zachytávaní a likvidácii horľavých alebo výbušných látok.

§ 22

Ostatné orgány a organizácie okrem spolupráce, ktorá vyplýva alebo súvisí s ich činnosťou alebo poslaním, sú povinné na požiadanie vodohospodárskeho orgánu pomáhať pri zneškodňovaní havárie a pri odstraňovaní jej škodlivých následkov, najmä:

a) poskytnúť dopravné a mechanizačné prostriedky, pohonné látky, náradie a pod.,

b) umožňovať vstup na nehnuteľnosti, ktoré spravujú alebo užívajú,

c) zúčastniť sa podľa svojich možností na odstraňovaní škodlivých následkov havárie.

§ 23

Príslušný národný výbor v rámci spolupráce orgánov a organizácií vyhľadáva a určuje miesta, kde sa majú uniknuté ropné látky a nimi kontaminované látky spáliť, prípadne inak zneškodniť alebo uložiť, a dozerá na správcov skládok z hľadiska ochrany čistoty vôd. Skládky vyznačuje v svojom pláne havarijných opatrení.

§ 24

(1) Spolupráca orgánov a organizácií pri zneškodňovaní havárie a pri odstraňovaní jej škodlivých následkov nezbavuje pôvodcu havárie povinnosti robiť bezprostredné opatrenia na zneškodňovanie havárie a opatrenia na odstránenie jej škodlivých následkov a uhrádzať náklady odôvodnene vynaložené, aby sa zabránilo škode, a ak vznikla, aby sa ďalej nezväčšovala a bola odstránená.

(2) Zodpovednosť pôvodcu havárie za škodu, ani jeho trestná zodpovednosť nie je ustanovením odseku 1 dotknutá.

Záverečné ustanovenia

§ 25

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva lesného a vodného hospodárstva Slovenskej socialistickej republiky č. 12/1973 Zb. o ochrane vôd pred znečisťovaním ropnými látkami.

§ 26

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Minister:

Ing. Margetin v. r.

1) ČSN 83 0915 Objekty na manipuláciu s ropnými látkami a ich skladovanie.

2) Vládne nariadenie č. 56/1967 Zb. o jedoch a iných látkach škodlivých zdraviu.

3) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 65/1972 Zb. o ochrane zdravia pred ionizujúcim žiarením.

4) Napr. ČSN 46 5890 Skúšanie a povoľovanie nových chemických prípravkov na ochranu rastlín, ČSN 46 5891 Skladovanie chemických prípravkov na ochranu rastlín, ČSN 83 0915 Objekty na manipuláciu s ropnými látkami a ich skladovanie.

5) § 2 a § 4 ods. 2 písm. b) zákona SNR č. 135/1974 Zb. o štátnej správe vo vodnom hospodárstve.

6) § 27 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon).

7) Hlásenie havárie podľa tohto ustanovenia nenahradzuje oznámenie havárie podľa vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 111/1975 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení.

8) Zákon č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti.

9) § 26 ods. 2 vodného zákona.

10) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 45/1966 Zb. o vytváraní a ochrane zdravých životných podmienok.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.